

אפיק ושות'. עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 156: 9 יולי, 2014

הגיליון המקצועי הדו שבועי של [אפיק ושות'](#), עורכי דין ונוטריון
החשמונאים 103, ת.ד. 20144 תל אביב- יפו 6120101, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

תוכן עניינים

אפיק ושות' מציינת את יום השנה להקמת האסיפה המכוננת הלאומית בצרפת (9 יולי, 1789)
Afik & Co. marque l'anniversaire de la établissement de l'Assemblée Nationale Constituante Française (9 Juillet 1789)

1. תוכנית הרדיו "יום הדין" ברדיו הבינתחומי בהנחיית צוות אפיק ושות'

קישור לתוכנית "יום הדין" בהנחיית עו"ד יניב פרידהוף ועו"ד שירה פורת ממשרד אפיק ושות'

2. מאמר: אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה בעבירות הגבלים עסקיים

מאמר בנושא אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה בעבירות הגבלים עסקיים, מאת עו"ד יניב פרידהוף

3. מידעוני המסים של BDO זיו האפט

קישור למידעוני המסים של פירמת רואי החשבון BDO זיו האפט

4. עדכוני תאגידים, הגבלים עסקיים וניירות ערך:

א. בעל מניות המקים חברות חדשות כדי לחמוק מתשלום חובות יחויב אישית בחוב החברה

שלום פ"ת: שימוש בעקרון האישיות המשפטית הנפרדת כדי להימנע מתשלום חוב, מהווה עילה להרמת מסך ולהטלת חבות אישית.

ב. אין לייחס אוטומאטית אחריות אישית לדירקטור בגין חובות החברה כלפי עובדיה

עבודה ת"א: לא ניתן לייחס אוטומאטית אחריות אישית לדירקטור בגין חובות החברה כלפי עובדיה במקום בו לא היה מעולם בעל מניות או מנכ"ל.

5. עדכוני משפט מסחרי, זכויות יוצרים ועבודה:

א. אין לאכוף הסכם הלואה פיקטיבי שנערך למראית עין

משפחה ת"א: הסכם הלואה פיקטיבי בטל מעיקרו משום שמלכתחילה לא היה לו כל תוקף ביחסים בין הצדדים שהתקשרו בו.

ב. עירייה אשר ביצעה מיקור חוץ אותנטי לא תחוב בתשלום זכויות סוציאליות של עובד קבלן

עבודה ת"א: לא תוטל אחריות ישירה על מזמין שירותים בנסיבות בהן הפרות חוקי המגן אירעו כאשר החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה טרם נחקק.

ג. הדרישה בדבר מקוריות היצירה, הוא תנאי-בסיס לקיומה של זכות היוצרים

שלום נתניה: בקביעת היקף ההגנה הניתנת על יצירה מתוקף חוק זכויות יוצרים יש ליתן הדגש לסוג ההשקעה (היצירתיות) שהושקעה בהכנתה ולמקוריות שלה, ולא לכמות הזמן שהושקע בהכנתה.

6. עדכוני מקרקעין:

תנאי כותרת מסמך אינה חזות הכל ולא על פיה תקבע מהותו של המסמך

מחוזי חיפה: ניתן לראות בהסכם מכר מחייב כאשר מרבית הפרטים המהותיים הוסכמו וככל שהיו חסרים פרטים, ניתן להשלים באמצעות החוק או הנוהג.

7. עדכוני מכרזים ומשפט מנהלי:

כשמתעוררת שאלת פרשנות יש להעדיף פרשנות המקיימת את הצעות משתתפי המכרז

העליון: אם פרשנותו של מציע סבירה, נעשתה בתום לב והפגם הוא מינימלי, הרי שאין מקום לפקוד עליו את עונו של עורך המכרז.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון, מופצת אחת לשבועיים לקהל של כ-3,200 איש וכוללת פרסומים מקצועיים תמציתיים בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. להסרה מרשימת התפוצה או הצטרפות יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא הסירו/צרו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר עדכון זה לכל אדם ובלבד שיועבר בשלמותו ולא נעשה כל שינוי בטקסט. אין האמור בעדכון זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

למאגר פרסומים קודמים: <http://www.afiklaw.com>

1. תוכנית הרדיו "יום הדין" ברדיו הבינתחומי בהנחיית צוות אפיק ושות'

החל מתחילת מאי 2013, מידי חמישי בשעה 11:00 משודרת ברדיו הבינתחומי 106.2 FM התכנית "יום הדין" עם עו"ד יניב פרידהוף ועו"ד שירה פורת ממשרד אפיק ושות' - שעה קלה על משפט, עסקים ומה שביניהם.

בחודש האחרון יצאה התכנית לפגרה אך ניתן לראות את המהדורות הקודמות באתר המשרד: www.afiklaw.com

2. מאמר בנושא: אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה בעבירות הגבלים עסקיים

מצ"ב מאמר בנושא אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה בעבירות הגבלים עסקיים, מאת עו"ד יניב פרידהוף ממשרד אפיק ושות'. את המאמר ניתן למצוא בקישור:

<http://www.afiklaw.com/files/articles/a156.pdf>

עו"ד יניב פרידהוף הוא עורך דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com), העוסקת בין היתר בתחום המשפט המסחרי, מיזוגים ורכישות ודיני חברות.

3. מידעוני המסים של BDO זיו האפט

ביום 3 יולי, 2014, התפרסם גיליון יולי, 2014, של מידעון המסים של BDO זיו האפט: המידעון עוסק בשאלה מתי נפגשים עם הכסף בסבבי ההשקעה שהמיזם הסטרטאפ מגייס; פערי שכר בתגמול בכירים על רקע גיל מגדר ותפקיד; ריבית רעיונית בהתאם לסעיפים 3(ט) ו-3(י) לפקודת מס הכנסה. את המידעון ניתן למצוא בקישור:

[מידעון המסים - גיליון יולי, 2014](#)

BDO זיו האפט, עימה משרדנו מצוי בקשרי שיתוף פעולה הדוקים, הינה פירמת רואי חשבון המהווה חלק מהרשת הבינלאומית BDO הפרושה בלמעלה מ-110 מדינות ומדורגת בין חמש הפירמות הגדולות בישראל.

4. תאגידים, הגבלים עסקיים וניירות ערך

א. בעל מניות המקים חברות חדשות כדי לחמוק מתשלום חובות יחויב אישית בחוב החברה
[תא (פ"ת) 7883-12-09 קיבוץ יוטבתה נ' דאבוש ואח', 26.06.2014, בית משפט השלום בפתח תקווה,
כב' השופט נחום שטרנליכט]

מנהל חברה שהיה גם בעל המניות בה הקים מספר רב של חברות בעלות שמות דומים עד כדי הטעייה במקום החברה שסגר, כדי להתחמק מהליכי הגבייה המתנהלים בהוצאה לפועל. כמו כן, מנהל החברה בחר לרשום דווקא את בניו כבעלי מניות בחברות שהקים, וזאת בהיעדר כל הצדקה כלכלית או משפטית למהלך. הנושה ביקש מבית המשפט לחייב את בעל המניות בחוב הפסוק נגד החברה באופן אישי. על מנת לבצע הרמת מסך יש להוכיח כי בעל המניות עשה שימוש באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה החייבת בכדי להונות או לקפח אדם, או שהיה בפעולותיו כמנהל בכדי ליטול סיכון בלתי סביר ליכולתה של החברה החייבת לפרוע את התחייבויותיה. במקרה דנן, נקבע כי המנהל השתמש בבניו כאנשי קש בחברות החדשות וזאת על אף שהוא עצמו ניהל בפועל את החברות מהקמתן ועד לסיום פעולתן. עוד נקבע, כי כל התנהלותו נעשתה בכדי להתחמק מתשלום החוב הפסוק ומקרים מעין אלו מהווים עילה מספקת לביצוע הרמת מסך וחייבו של בעל המניות בחוב החברה באופן אישי.

ב. אין לייחס אוטומטית אחריות אישית לדירקטור בגין חובות החברה כלפי עובדיה

[תעא (ת"א) 4542/09 דב סגל נ' אבי מארילוס, 24.06.2014, בית הדין לעבודה בתל-אביב-יפו, כב' השופטת חופית גרשון יזרעאלי]

האם לדירקטור בחברה שאינה פעילה אחריות אישית לחובות החברה כלפי עובדיה בסיום עבודתם? בית הדין לעבודה קבע, כי נקודת המוצא הינה שחברה היא אישיות משפטית נבדלת מנושאי המשרה ובעלי מניותיה ובנסיבות יוצאות דופן בלבד קיימת הצדקה להרמת מסך ההתאגדות וייחוס חובות החברה לבעלי מניותיה. יחד עם זאת, ביחסי עבודה הורחבו הנסיבות בהן תבוצע הרמת מסך נוכח העובדה שעובד הוא נושה מיוחד שקיימת כלפיו אחריות מוגברת וחובת אמון מיוחדת. בנסיבות מקרה זה הוכח כי הדירקטור לא היה מעולם בעל מניות ומנכ"ל החברה. כך, אין כל מקור נורמטיבי להרמת מסך בין המשמש כדירקטור לבין החברה. מעבר לכך, לא הוכח כי הדירקטור היה מעורב באופן יומיומי בפעילות השוטפת של החברה ובתשלום זכויות העובדים. לפיכך, לא הוכחה אחריות אישית או כי יש להרים את מסך ההתאגדות.

5. עדכוני משפט מסחרי, זכויות יוצרים ועבודה

א. אין לאכוף הסכם הלוואה פיקטיבי שנערך למראית עין

[תמש (ת"א) 12696-10-10 א. נ' ד.ד., 08.04.2014, בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב, כב' השופטת מירה דהן]

אח תבע את אחותו להחזר הלוואה כספית בהתאם להסכם הלוואה שחתמו. האחות טענה כי מדובר בהסכם הלוואה פיקטיבי שנחתם למראית עין. חוזה למראית עין הוא חוזה שבו מסכימים ביניהם הצדדים, כלפי חוץ, על הסדר משפטי מסוים, בעוד שכוונתם האמיתית שונה. בחוזה כזה מתקיים חוסר התאמה מכון בין הצהרת הרצון של הצדדים המשתקפת כלפי חוץ בחוזה שכרתו ובין רצונם האמיתי והסמוי שלא לתת לאותו חוזה תוקף מחייב. בית המשפט קבע, משהצדדים להסכם לא התכוונו לכתחילה לקיים את ההסכם כפי שהוא משתקף כלפי חוץ, בין משום שמאחורי ההסכם למראית עין עומד הסדר אחר או מכל סיבה אחרת, תוצאתו של מהלך פיקטיבי כזה הוא בטלות ההסכם ואין לאוכפו בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק החוזים.

ב. עירייה אשר ביצעה מיקור חוץ אותנטי לא תחוב בתשלום זכויות סוציאליות של עובד קבלן
[דמש (ת"א) 8331/09 אהרן קמרי נ' מוקד עוצמה בע"מ, 25.05.2014, בית הדין לעבודה בתל-אביב-יפו,
כב' השופטת סיגל דוידוב מוטולה]

האם לעירייה, אשר ביצעה מיקור חוץ של שירותי השמירה לחברות השמירה וכן למנכ"ל חברות השמירה חבות אישית ביחס לתשלום זכויותיו הסוציאליות של עובד? בית הדין קבע כי העירייה ביצעה מיקור חוץ אותנטי לחברות עימן התקשרה בהתאם למכרז ולכן לא תהא אחראית. לקביעת אחריות מנכ"ל החברה יש לבחון האם היה בעל מניות בחברות בתקופה הרלוונטית והאם היה מעורב בגיוס העובד, קביעת תנאי עבודתו או פיקוח על עבודתו. במקרה דנן, נקבע שלא הוכחה עילה נגד המנכ"ל או העירייה. אמנם האחריות הישירה על מזמין השירותים מוסדרת כיום במסגרת החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב – 2011, אולם חוק זה טרם נחקק במועד הרלוונטי לתביעה.

ג. הדרישה בדבר מקוריות היצירה, הוא תנאי-בסיס לקיומה של זכות היוצרים
[תא (נת') 22000-10-09 אלנתן שטרית נ' מיסטר ספרינקלר בע"מ, 28.06.2014, בית משפט השלום
בנתניה, כב' השופטת יעל קלוגמן]

גרפיקאי טען להפרת זכויות יוצרים בלוגו שעיצב עבור לקוחה, בטענה שלא שילמה את מלוא התמורה עבור עבודתו. הלקוחה טענה כי העבירה לגרפיקאי תצלום מקטלוג של יצרן מערכות כיבוי מחו"ל והנחתה את התובע כיצד לבצע את הלוגו, לרבות הצבעים ואופן הכיתוב ולפיכך הגרפיקאי אינו בעל זכות היוצרים בלוגו. בית המשפט קבע כי דרישת המקוריות היא תנאי-בסיס לקיום זכות יוצרים. אין די בהשקעה בלבד כדי להצדיק הענקת הגנה אלא יש צורך במקוריות, כשהדגש הוא על סוג ההשקעה (יצירתיות), ולא על הכמות שבה. תנאי סף הוא שהיצירה לא תהיה מועתקת מיצירה אחרת, אלא שמקורה יהיה ביצירה, במחברה. במקרה דנן, נקבע כי הגרפיקאי לא קיים את תנאי הסף של מקוריות היצירה, מאחר והלוגו מושא המחלוקת הוא העתקה של תצלום. כמו כן, נקבע כי תוספות-טקסט שנעשו ומיקומן, תואמים במדויק את ההנחיות שנתנה הלקוחה לגרפיקאי. לאור כל זאת, נקבע כי אין בלוגו המקוריות שנדרשת להקמת זכות יוצרים.

6. עדכוני מקרקעין

כותרת מסמך אינה חזות הכל ולא על פיה תקבע מהותו של המסמך
[הפ (חי') 50898-01-11 פלונית נ' פלוני, מחוזי חיפה, 11.09.2013 כב' השופטת ברכה בר-זיון]

צדדים התקשרו ביניהם לצורך מכירת מגרש, אך משיקולי מס סיכמו ביניהם כי הסכם פורמלי יחתם רק לאחר שבניית הבית תסתיים. עם פטירתו של המוכר ובטרם הושלמה המכירה, קמה מחלוקת האם המסמך שכותרתו "הצעת הרכישה" אשר נחתם מהוה הסכם מכר. בית המשפט קבע, כי על אף שכותרת המסמך הינה "הצעת רכישה" - "הכותרת אינה חזות הכל" ולא על פיה תקבע מהותו של המסמך הנבחן. בית המשפט בחן את הנסיבות וקבע כי למרות התנערותו חסרת תום הלב מצד המוכר לאחר זמן רב, נכרת הסכם מחייב בין הצדדים ודרישת המסוימות מתקיימת, שכן מרבית הפרטים המהותיים הוסכמו וככל שהיו חסרים פרטים, ניתן להשלימם באמצעות החוק או הנהגה. העובדה שהצדדים לעיסקה אינם חתומים על חוזה אינה גורעת מתוקפו המשפטי. על אף ההלכה הקובעת שחוזה מכר מקרקעין חייב להיות בכתב, נקבע כי כאשר "זעקת ההגינות" מצדיקה זאת, ניתן לאכוף גם הסכם שלא נערך בכתב.

7. עדכוני מכרזים ומשפט מינהלי

כשמתעוררת שאלת פרשנות יש להעדיף פרשנות המקיימת את הצעות משתתפי המכרז
[עעמ 2883/14 אסיה תורס בע"מ נ' מועצה איזורית ג'סר אל זרקה, 06.07.2014, בית המשפט
העליון, כב' השופטים: המשנה לנשיא מרים נאור, סלים ג'ובראן ויצחק עמית]

במסמכי מכרז נדרש כי על הערבות להיות 'בתוקף לתקופה של 90 יום מהמועד האחרון להגשת הצעות במכרז'. הזוכה הגישה ערבות בנקאית של 90 יום מהמועד האחרון להגשת הצעות במכרז. אחת המשתתפות טענה שהערבות חסרה יום אחד בהסתמך על הוראה בחוק הפרשנות הקובעת "מקום שנקבעה תקופה קצובה במספר ימים או שבועות מיום פלוני, אותו יום לא יבוא במניין". בית המשפט דחה הטענה וקבע שהיה על הערבות להיות בתוקף ממועד הגשת הצעות למשך 90 יום. הפרשנות החלופית המוצעת אינה סבירה, שכן עלול להיווצר מצב לפיו ביום פתיחת המעטפות, מי מהמציעים שהיה מבקש לחזור בו מהצעתו, היה יכול לעשות זאת מבלי שבעל המכרז יוכל לפעול למימוש הערבות הבנקאית. בנוסף, יש להעדיף פרשנות המקיימת את הצעות משתתפי המכרז וממילא, אם פרשנותו של מציע סבירה, נעשתה בתום לב והפגם הוא מינימלי, הרי שאין מקום לפקוד עליו את עונו של עורך המכרז.

בתחילת השנה הרשיע כבוד השופט משה יועד הכהן שורה של בכירים ברשת שופרסל בעבירות של ניסיון לערוך הסדר כובל ובהפרת תנאי מיזוג בין שופרסל לקלאב-מרקט. מיזוג זה נחשב היה לבעייתי בשל צמצום התחרות בשוק ולשם אישורו קבע הממונה על הגבלים העסקיים מספר כללים למזעור נזקי המיזוג והשפעתו על הגברת הריכוזיות ועליית מחירים בענף המזון. הרשעה זו של בכירים במשק מהווה תזכורת לאחריותם האישית של דירקטורים ונושאי משרה. תזכורת נוספת הגיעה כעת בדרך של גזר הדין שניתן בפרשה וכלל רכיבי מאסר נגד בכירי הרשת והמנכ"ל לשעבר.

בתי המשפט קבעו, כי הסדר כובל כולל כל דרך מתואמת, בין שנעשתה בהסכם מסודר ובין שנעשתה "על ידי קריצת עין, או על ידי צחוק של הבנה, או על ידי מתאם שהוא זר להסדר, או על ידי דברים שנאמרו למאן דהוא שאינו שייך לעניין, כדי שהדברים יישמעו על ידי מי ששייך לעניין או בכל דרך אחרת".

חלק מהתחרות החופשית גלום בעריכת מבצעים שבהם נמכרים מוצרים מסוימים לתקופה מוגבלת ובמחירים נמוכים במיוחד. מפסק הדין בפרשת שופרסל עולה, כי כשהסתבר להנהלת הרשת כי ספקים גדולים ערכו שורה של מבצעים בעלי אופי זהה גם ברשת מתחרה יצרו בכירי הרשת קשר עם אותם ספקים לבירור נסיבות העניין. באותן שיחות הבהירו בכירי הרשת לספקים כי היה ולא יענו לדרישותיהם להפסיק עם המבצעים ברשת המתחרה, יוסרו מוצריהם ממדפי שופרסל. פסק הדין הרשיע את מנהלי הרשת בעבירות של הסדר כובל - עבירה על פי חוק ההגבלים העסקיים.

כבוד השופט משה יועד כהן מבית המשפט המחוזי בירושלים ציין בגזר הדין, בו גזר מאסר בפועל על מנכ"ל הרשת, כי על אף שבמבחן התוצאה לא נגרם נזק או פגיעה ממשית בתחרות, שכן ההסדר אותו ניסו לקדם לא יצא בסופו של דבר אל הפועל בשל התנגדות הספקים להפסקת המבצע ברשתות המתחרות, נראה כי במישור הכוונה אין ספק שבכירי הרשת נגדם הוגשו כתבי האישום ניסו לבצע המעשים שיש בהם משום הפרה בוטה של תנאי המיזוג עליהם חתמה הרשת. אין ספק, קבע השופט, כי הבכירים עשו כל שביכולתם על מנת להביא לתוצאה הרצויה מבחינתם, בכל מחיר, ומשראו שפניותיהם לספקים בימים הראשונים של המבצע לא נענו, שבו ופנו אליהם שוב בימים שלאחר מכן בניסיון לאיים עליהם בהורדה מהמדפים של המוצרים שלהם.

יש ליתן הדעת כי כתב האישום הוגש, בין היתר, נגד מנכ"ל החברה לשעבר, בשל היותו, לדעת השופט, דמות מרכזית בחברה, וודאי בכל הקשור לקבלת החלטות ביצירת קשר עם מנהלי הספקים אשר מוצריהם נמכרו במקביל בשני המבצעים. נראה שיעוץ מתאים היה עשוי, בסבירות גבוהה, לאפשר שמירה על האינטרסים הכלכליים של הרשת ללא עבירה על החוק. פגיעה בערכים חברתיים מוגנים, ואף ניסיון פגיעה בהם, גם אם לא צלח, עשוי לגרור אחריו ענישה כבדה כנגד מקבלי החלטות בחברה וחשוב לקבל יעוץ משפטי שוטף כדי להימנע מכך.

¹ עו"ד יניב פרידהוף הינו עורך דין במשרד אפיק ושות', העוסק בין היתר במשפט המסחרי, מיזוגים ורכישות ודיני חברות. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.